EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunta

2004/0137(COD)

18.3.2005

LAUSUNTO

sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunnalta

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoituksiin sekä terrorismin rahoitukseen
(KOM(2004)0448 – C6-0143/2004 – 2004/0137(COD))

Valmistelija: Phillip Whitehead

PA_Leg

LYHYET PERUSTELUT

Valmistelija pitää tervetulleena komission ehdotusta rahanpesua koskevan ongelman ratkaisemiseksi.

Rahanpesu on rikos, josta voi koitua vakavia seurauksia sekä fyysiselle turvallisuudelle (esim. terroriteot) että kuluttajien suojelulle ja sisämarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle. Se olisi pyrittävä torjumaan kaikin mahdollisin, mutta samalla kuitenkin soveltuvin ja kohtuullisin keinoin. Rahanpesua koskevan Euroopan unionin lainsäädännön lähtökohtana olisi oltava tarpeellisuuden ja suhteellisuuden periaatteiden noudattaminen. Tämän vuoksi valmistelija

– pitää myönteisenä, että komissio on valinnut asiakkaan tunnistamisvelvollisuuteen riskiperusteisen lähestymistavan, sillä tämä sallii suuremman joustavuuden ja ilmentää lainsäädännön vaikutuspiiriin kuuluvien alojen erilaisuutta. Tämä ns. vaiheittainen menetelmä, jossa asiakkaan tuntemisvelvollisuus on jaettu yleiseen, yksinkertaistettuun ja laajennettuun tuntemisvelvollisuuteen, auttaa varmistamaan, ettei kuluttajien pääsyä tavaroihin ja palveluihin eikä sisämarkkinoiden toimintaa rajoiteta muulloin kuin rahanpesua epäiltäessä.

– tukee komission lähestymistapaa, että direktiivissä säädettyjä asiakkaan tunnistamista ja tietojen säilyttämistä koskevia velvollisuuksia olisi noudatettava myös rahoitusalan ulkopuolisessa liiketoiminnassa ja ammateissa – erityisesti kasinoissa – silloin, kun asiakkaiden rahoitustaloustoimet ylittävät tietyn kynnysarvon. Rahanpesunvastaisen kansainvälisen toimintaryhmän FATF:n (*Financial Action Task Force on Money Laundering*) suositusten[1] mukaisesti näitä kynnysarvoja olisi kuitenkin nostettava.

– on samaa mieltä siitä, että vakuutussopimusten piiriin kuuluvia rahoitustaloustoimia olisi niin ikään valvottava. Henkivakuutusta koskevat kynnysarvot ovat kuitenkin liian alhaiset, ja niitä olisi muutettava, sillä kynnysarvon asettaminen näin alas merkitsisi vakuutusalalle kohtuutonta taakkaa henkilöstöresurssien hyödyntämisessä. Muuntyyppisten vakuutusten (kuten moottoriajoneuvovakuutusten tai kodin irtaimistovakuutusten) tarjoajiin ja näiden palvelujen ostajiin kohdistuvien rasitteiden keventämiseksi olisi säädettävä myös siitä, että asiakkaan tunnistamisvelvollisuutta on noudatettava vasta silloin, kun asiakas esittää korvausvaatimuksen, eikä silloin, kun vakuutus myydään.

– kehottaa komissiota harkitsemaan uudelleen edunsaajan määritelmää, jota tarvitaan sen selvittämiseksi, kuka todellinen edunsaaja on. Komission ehdotus, jonka mukaan edunsaajan omistuksessa tai määräysvallassa olisi oltava vähintään 10 prosenttia yhtiön osakkeista tai äänioikeudesta, on aivan liian kunnianhimoinen, ja näin alhainen kynnysarvo johtaisi tarpeettomiin ja rasittaviin tarkastuksiin, joissa jouduttaisiin ainoastaan toteamaan, ettei henkilöllä ole laillista omistusoikeutta asianomaiseen yhtiöön.

– kehottaa komissiota laatimaan säännöt siitä, miten asiakkaita koskevat varmistusmenetelmät olisi toteutettava käytännössä asianmukaista hienovaraisuutta noudattaen.

[1] http://www1.oecd.org/fatf/40Recs_en.htm

TARKISTUKSET

Sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa sisällyttämään mietintöönsä seuraavat tarkistukset:

Komission teksti[1]	Parlamentin tarkistukset

Tarkistus 1
3 artiklan 8 kohdan a alakohta

a) luonnollista henkilöä, joka suoraan tai välillisesti omistaa tai jonka määräysvallassa on viime kädessä vähintään ***10 prosenttia*** oikeushenkilön osakkeista tai äänioikeudesta tai jolla on muuten vastaava vaikutusvalta oikeushenkilön johtamiseen, kun kyseessä ei ole virallisessa arvopaperipörssissä noteerattu yhtiö, joka kuuluu yhteisön lainsäädännön mukaisen tiedonantovelvollisuuden tai vastaavien kansainvälisten sääntöjen soveltamisalaan;	a) luonnollista henkilöä, joka suoraan tai välillisesti omistaa tai jonka määräysvallassa on viime kädessä vähintään ***yksi kolmasosa*** oikeushenkilön osakkeista tai äänioikeudesta tai jolla on muuten vastaava vaikutusvalta oikeushenkilön johtamiseen, kun kyseessä ei ole virallisessa arvopaperipörssissä noteerattu yhtiö, joka kuuluu yhteisön lainsäädännön mukaisen tiedonantovelvollisuuden tai vastaavien kansainvälisten sääntöjen soveltamisalaan;

Perustelu

10 prosentin kynnysarvo on liian alhainen. Todelliseen määräysvaltaan tarvitaan vähintään yksi kolmasosa yhtiön osakkeista tai äänioikeudesta.

Tarkistus 2
3 artiklan 8 kohdan b alakohta

b) luonnollista henkilöä, joka on lopullinen edunsaaja suoraan tai välillisesti vähintään ***10 prosentissa*** säätiön, trustin tai oikeudelliselta muodoltaan vastaavan yhteisön varoja tai jolla on vaikutusvalta vastaavaan osuuteen säätiön, trustin tai oikeudelliselta muodoltaan vastaavan yhteisön varoista, kun kyseessä ei ole virallisessa arvopaperipörssissä noteerattu yhtiö, joka kuuluu yhteisön lainsäädännön mukaisen tiedonantovelvollisuuden tai vastaavien kansainvälisten sääntöjen soveltamisalaan;	b) luonnollista henkilöä, joka on lopullinen edunsaaja suoraan tai välillisesti vähintään ***yhdessä kolmasosassa*** säätiön, trustin tai oikeudelliselta muodoltaan vastaavan yhteisön varoja tai jolla on vaikutusvalta vastaavaan osuuteen säätiön, trustin tai oikeudelliselta muodoltaan vastaavan yhteisön varoista, kun kyseessä ei ole virallisessa arvopaperipörssissä noteerattu yhtiö, joka kuuluu yhteisön lainsäädännön mukaisen tiedonantovelvollisuuden tai vastaavien kansainvälisten sääntöjen soveltamisalaan;

[1] Ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä.

Perustelu

10 prosentin kynnysarvo on liian alhainen. Todelliseen määräysvaltaan tarvitaan vähintään yksi kolmasosa yhtiön osakkeista tai äänioikeudesta.

Tarkistus 3
3 artiklan 10 kohta

10) 'poliittisesti vaikutusvaltaisilla henkilöillä' ***luonnollisia*** henkilöitä, jotka toimivat tai ovat aikaisemmin toimineet merkittävässä julkisessa tehtävässä ***ja joiden huomattavat tai monimutkaiset rahoitus- tai liiketoimet voivat lisätä rahanpesun riskiä, ja tällaisten henkilöiden lähisukulaisia tai läheisiä yhtiökumppaneita***;	10) 'poliittisesti vaikutusvaltaisilla henkilöillä' henkilöitä, jotka toimivat tai ovat aikaisemmin toimineet merkittävässä julkisessa tehtävässä***, kuten valtioiden tai hallitusten päämiehiä, eläkkeellä olevia poliitikkoja, eläkkeellä olevia hallituksen, oikeuslaitoksen ja puolustusvoimien virkamiehiä, valtionyhtiöiden eläkkeellä olevia toimitusjohtajia, merkittäviä poliittisten puolueiden virkamiehiä, lukuun ottamatta keskijohtoon kuuluvia tai nuorempia virkamiehiä. Liikesuhteet perheenjäsenten tai poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden läheisten yhtiökumppaneiden kanssa saattavat vaarantaa maineen samalla lailla kuin kyseiset suhteet poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden itsensä kanssa.***

Perustelu

Rahanpesunvastaisen kansainvälisen toimintaryhmän FATF:n (Financial Action Task Force on Money Laundering) määritelmä 'poliittisesti vaikutusvaltaisista henkilöistä' on tarkempi kuin komission määritelmä.

Tarkistus 4
5 artikla

Jäsenvaltioiden on kiellettävä luotto- ja rahoituslaitoksia ylläpitämästä anonyymejä tilejä ***ja*** haltijavastakirjoja ***tai tekaistulla nimellä avattuja tilejä***.	Jäsenvaltioiden on kiellettävä luotto- ja rahoituslaitoksia ylläpitämästä anonyymejä tilejä ***tai*** haltijavastakirjoja. ***Kaikkiin tileihin, joiden haltijaksi on merkitty muu kuin tilin haltijan virallinen nimi, on noudatettava asiakkaan tuntemisvelvollisuutta.***

Perustelu

Vaatimus ei ota huomioon ihmisiä, jotka käytävät työssään eri nimeä, peitenimet mukaan luettuina. Ratkaisevaa on se, että luotto- tai rahoituslaitos tietää asiakkaan henkilöllisyyden, minkä se voi varmistaa lisäasiakirjojen avulla, jos asiakas käyttää muuta kuin virallista nimeään.

Tarkistus 5
8 artiklan 3 a kohta (uusi)

3 a. Vakuutusmaksujen rahoitus muodostaa poikkeuksen, ja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta on noudatettava vasta silloin, kun korvausvaatimus esitetään, eikä silloin, kun vakuutus myydään.

Perustelu

Koti-, moottoriajoneuvo- ja yritysvakuutuksien myyntiin sisältyvä rahanpesun vaara on pieni. Tästä syystä epäilyksiin on tehokkaampaa puuttua vasta silloin, kun asiakas esittää korvausvaatimuksen. Alkuperäinen sanamuoto saattaa rajoittaa sisämarkkinoiden toimintaa ja asiakkaiden mahdollisuuksia saada vakuutus.

Tarkistus 6
9 artiklan 1 kohta

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kaikki kasinon asiakkaat tunnistetaan ja asiakkaiden henkilöllisyys todennetaan, kun he ***ostavat tai*** vaihtavat pelimerkkejä vähintään ***1000 euron*** arvosta.	1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kaikki kasinon asiakkaat tunnistetaan ja asiakkaiden henkilöllisyys todennetaan, kun he vaihtavat pelimerkkejä vähintään ***3000 euron*** arvosta.

Perustelu

Valvonta- ja tutkintamenettelyjen käynnistämiskynnys on asetettu 15 000 euroon kaikkien ammattien ja toimintojen osalta, mutta kasinoiden ollessa kyseessä kynnys on asetettu suhteettoman alhaiseen 1 000 euroon. Tällä tarkistuksella pyritään nostamaan kynnys 3 000 euroon rahanpesunvastaisen kansainvälisen toimintaryhmän esittämien 40 tarkistuksen mukaisesti rahanpesun vastaisen taistelun kohdentamisen parantamiseksi. Lisäksi tarkistuksella pyritään siihen, että asiakkaan tuntemisvelvollisuuteen liittyviä menetelmiä sovelletaan hetkellä, jolloin asiakas vaihtaa pelimerkkinsä ja poistuu kasinosta, koska tämä hetki on kriittinen rahanpesua torjuvassa prosessissa.

Tarkistus 7
10 artiklan 3 kohdan a alakohta

a) henkivakuutussopimukset, jos vuosittainen vakuutusmaksu on enintään ***1000 euroa*** tai jos yhdellä kerralla suoritettavan vakuutusmaksun määrä on enintään ***2500 euroa***;	a) henkivakuutussopimukset, jos vuosittainen vakuutusmaksu on enintään ***3000 euroa*** tai jos yhdellä kerralla suoritettavan vakuutusmaksun määrä on enintään ***7500 euroa***;

Perustelu

Näin alhaiset kynnysarvot syrjisivät ikääntyneitä kuluttajia, sillä heidän henkivakuutuksensa ovat kalliimpia.

Tarkistus 8
11 artiklan 1 kohdan a alakohta

(a) toimenpiteet, joilla varmistetaan asiakkaan tunnistaminen lisäasiakirjojen avulla;	(a) toimenpiteet, joilla varmistetaan asiakkaan tunnistaminen lisäasiakirjojen avulla ***tai sähköisin menetelmin***;

Perustelu

Rahoitus- ja luottolaitokset ovat monissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa investoineet edistyksellisten sähköisten varmistusjärjestelmien ja -menetelmien kehittämiseen. Koti-, moottoriajoneuvo- ja yritysvakuutuksien myyntiin sisältyvä rahanpesun vaara on pieni. Tästä syystä epäilyksiin on tehokkaampaa puuttua vasta silloin, kun asiakas esittää korvausvaatimuksen. Alkuperäinen sanamuoto saattaa rajoittaa sisämarkkinoiden toimintaa ja asiakkaiden mahdollisuuksia saada vakuutus.

Tarkistus 9
16 artikla

Tämän jakson säännöksiä ei sovelleta ***ulkoistamiseen eikä*** asiamiessuhteisiin, kun ulkoistamispalvelun tarjoajan tai asiamiehen voidaan sopimussuhteen perusteella katsoa vastaavan laitosta tai henkilöä, johon tätä direktiiviä sovelletaan.	***Direktiivin 13–15 artiklaa*** ei sovelleta ***mihinkään direktiivin soveltamisalaan kuuluvien laitosten tai henkilöiden ja kolmansien välisiin*** asiamiessuhteisiin***, kun on kyse 7 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitettujen velvoitteiden noudattamisesta***, kun ulkoistamispalvelun tarjoajan tai asiamiehen voidaan sopimussuhteen perusteella katsoa vastaavan laitosta tai henkilöä, johon tätä direktiiviä sovelletaan.

Perustelu

13 artiklan mukaisesti kolmannet on rinnastettava 2 artiklassa tarkoitettuihin laitoksiin ja henkilöihin. Jotkin yrittäjät, kuten autokauppiaat ja muut jälleenmyyjät, toimivat joissakin jäsenvaltioissa kuitenkin lainanantajien asiamiehinä ja ottavat vastaan tositteen lainanantajan puolesta. Vaikka vastuu on viime kädessä lainanantajalla, asiamies voi kuitenkin vastata perustarkistuksista, kuten todentaa asiakkaan henkilöllisyyden kuvallisen henkilöllisyystodistuksen perusteella. Tämän vuoksi kyseinen tarkistus nopeuttaisi henkilöllisyyden todentamista ja poistaisi sisämarkkinoiden toimintaa kohtuuttomasti haittaavan esteen.

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoituksiin sekä terrorismin rahoitukseen
Viiteasiakirjat	KOM(2004)0448 – C6-0143/2004 – 2004/0137(COD)
Asiasta vastaava valiokunta	LIBE
Valiokunnat, joilta on pyydetty lausunto Ilmoitettu istunnossa (pvä)	IMCO 27.10.2004
Tehostettu yhteistyö	ei
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Phillip Whitehead 30.11.2004
Valiokuntakäsittely	18.1.2005 15.3.2005
Tarkistukset hyväksytty (pvä)	16.3.2005
Lopullisen äänestyksen tulos	puolesta: 34 vastaan: 0 tyhjää: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Charlotte Cederschiöld, Mia De Vits, Janelly Fourtou, Evelyne Gebhardt, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Christopher Heaton-Harris, Anna Hedh, Edit Herczog, Anneli Jäätteenmäki, Henrik Dam Kristensen, Alexander Lambsdorff, Kurt Lechner, Lasse Lehtinen, Toine Manders, Manuel Medina Ortega, Zita Pleštinská, Zuzana Roithová, Luisa Fernanda Rudi Ubeda, Andreas Schwab, Heide Rühle, Leopold Józef Rutowicz, József Szájer, Jacques Toubon, Barbara Weiler, Phillip Whitehead
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Jean-Claude Fruteau, Benoît Hamon, Bogusław Liberadzki, Joseph Muscat, José Ribeiro e Castro, Alexander Stubb
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	Claire Gibault, Anja Weisgerber